

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Evrime RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, Elazığ'ın Maden ilçesindeki bakır cevherinin konsantre hâline getirilmesinin ardından demiryoluyla sevk edilmesi amacıyla, Gezin Tren İstasyonu'nun yükleme noktası olarak kullanılmasına yönelik altyapı çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Gezin Tren İstasyonu ve çevresinde kazı, dolgu, hafriyat ve ağaç kesimi çalışmaları gerçekleştirildiği, istasyonun yükleme kapasitesinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapıldığı kamuoyuna yansımıştır.

Çalışmaların gerçekleştirildiği alanın, Hazar Gölü Ulusal Öneeme Haiz Sulak Alanı havzası içerisinde yer aldığı, ayrıca 2024 yılında ilan edilen doğal sit alanı sınırları içerisinde veya bu alanın etkileşim bölgesinde kaldığı yönünde kamuoyuna yansıyan bilgiler bulunmaktadır. Bölge; Hazar Gölü ekosisteminin devamlılığı, biyolojik çeşitlilik, tarımsal üretim, arıcılık faaliyetleri ve doğal peyzaj değerleri bakımından yüksek çevresel öneme sahip hassas bir ekosistemdir.

Koruma statüsüne sahip alanlarda yürütülen faaliyetlerin yalnızca proje bazında değil, aynı havzada devam eden diğer madencilik, ulaştırma ve altyapı faaliyetleriyle birlikte oluşturacağı kümülatif çevresel etkiler dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Buna karşın, Gezin Tren İstasyonu çevresinde yürütülen çalışmaların doğal sit alanı ve Hazar Gölü havzası üzerindeki olası çevresel etkilerine, koruma statüleriyle uyumuna ve Bakanlığınızın korunan alan politikaları bakımından nasıl değerlendirildiğine ilişkin kamuoyuna açıklanmış bir değerlendirme bulunmamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız, Gezin Tren İstasyonu çevresinde yürütülen çalışmaların doğal sit alanının korunma hedefleri ve koruma statüsünün gerekleriyle uyumlu olduğu değerlendirmesini yapmakta mıdır?
2. Söz konusu faaliyetlerin, Hazar Gölü havzasında mevcut veya planlanan diğer madencilik, ulaştırma ve altyapı faaliyetleriyle birlikte oluşturacağı kümülatif çevresel etkiler Bakanlığınız tarafından değerlendirilmiş midir?

3. Bakanlığınızın doğal sit alanlarının korunmasına ilişkin ilke kararları ve koruma-kullanma dengesi yaklaşımı bakımından, korunan alanlarda bu nitelikte lojistik altyapı faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin temel politika yaklaşımı nedir?
4. Doğal sit alanlarının ekolojik bütünlüğünün yalnızca proje sınırıyla değil, etkileşim alanıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiği dikkate alındığında, Bakanlığınız söz konusu faaliyetin Hazar Gölü ekosistemi üzerindeki dolaylı etkilerine ilişkin herhangi bir değerlendirme yapmış mıdır?
5. Bakanlığınız, bu faaliyetin doğal sit alanı ile Hazar Gölü havzasının çevresel değerleri üzerinde oluşturabileceği etkilerin; İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı ile Bakanlığınızın korunan alanların sürdürülebilir yönetimine ilişkin politika ve stratejileriyle uyumlu olduğu değerlendirmesini yapmakta mıdır?
6. Bakanlığınız, doğal sit alanları içerisinde veya yakın çevresinde gerçekleştirilen büyük ölçekli altyapı ve lojistik faaliyetlerinin korunan alanlar üzerindeki baskısını azaltmaya yönelik yeni bir politika veya mevzuat çalışması yürütmekte midir?
7. Hazar Gölü çevresindeki koruma statülerinin amacı dikkate alındığında, söz konusu çalışmaların bölgenin doğal peyzajı, ekolojik bütünlüğü ve koruma hedefleriyle bağdaştığı Bakanlığınızca değerlendirilmekte midir?
8. İklim değişikliği, kuraklık ve biyolojik çeşitlilik kayıplarının giderek arttığı bir dönemde, Bakanlığınız korunan alanların çevresinde yoğunlaşan sanayi, madencilik ve lojistik faaliyetlerinin uzun vadeli çevresel etkilerine ilişkin yeni bir stratejik değerlendirme yapmayı planlamakta mıdır?
9. Bakanlığınız, Hazar Gölü havzası gibi çok sayıda koruma statüsünü bünyesinde barındıran hassas alanlarda, proje bazlı değerlendirmelerin ötesine geçerek havza ölçeğinde koruma ve mekânsal planlama yaklaşımını uygulamayı planlamakta mıdır?